

1. Referentie

Referentie	Walgrave, L. (2001). Jeugddelinquentie in de stad. <i>Tijdschrift voor welzijnswerk</i> , 25, (238) 14-24.
Taal	Nederlands
ISBN	/
Publicatievorm	Tijdschriftartikel

2. Abstract

In de jeugdcriminologie neemt men aan dat een zekere mate van ‘kleine’ delinquentie in de adolescentie als normaal moet worden beschouwd, zeker bij mannelijke adolescenten. Sociale uitsluiting wordt aanvaard als een verhoogd risico op ernstigere, frequentere en meer persisterende delinquentie. Ter aanvulling van vele andere theorieën ter verklaring van dat risico, ontwikkelden de auteurs van dit artikel de theorie van de maatschappelijke kwetsbaarheid.

Op basis van deze theorie ondernamen de onderzoekers een ‘verkenningsonderzoek’ over jongeren en hun vrije tijd in Antwerpen. Dit onderzoek bestond uit twee delen, een deel over de vrijetijdsbesteding en een deel over de geregistreerde delinquentie. Uit dit onderzoek stelt men onder andere vast, dat in de stad een aantal mechanismen afspelen die de leefsituaties van jonge stadsbewoners ongunstig beïnvloeden en die het risico op delinquent gedrag en criminalisering van hun gedrag doen toenemen. Deze mechanismen zijn vooral actief ten aanzien van jongeren die maatschappelijk kwetsbaar zijn.

Op basis van deze vaststellingen werd een tweede onderzoek opgestart dat de stadsdelinquentie nader onderzoekt. In dit artikel worden de resultaten van dit tweede onderzoek weergegeven en besproken.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Politie & justitie
Trefwoord(en)	Allochtonen, autochtonen, jeugdcriminologie, jeugddelinquentie, stad

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	/
Onderzoeker(s)	Prof. Dr. Lode Walgrave OGJC Faculteit Rechtsgeleerdheid K.U.Leuven Hooverplein 10 3000 Leuven Tel: 016/ 32 53 00 Fax: 016/ 32 54 63 http://www.law.kuleuven.ac.be/ogjc/nl/index.html

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Wat zijn de belangrijke factoren die aanleiding geven tot of verband houden met stadsdelinquentie bij jongeren? De resultaten van het verkennend onderzoek worden verder uitgediept.
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeks- methode	Cartografische analyses van de spreiding van sociale uitsluiting over de buurten en van de geregistreerde criminaliteit Een inventaris van recreatiemogelijkheden voor jongeren Observaties en gesprekken met bevoorrechte getuigen en met jongeren in twee geselecteerde buurten Een zeer brede bevraging van scholieren van het secundair onderwijs in Brussel. Deze vragenlijst peilt naar een aantal persoonsgegevens, structurele kenmerken van het gezin, opvoedingsstijl, schoolsituatie en loopbaan, betrokkenheid op het onderwijs, woonplaats, vrijetijdsbesteding, toekomstverwachtingen, darknumber gegevens over 12 delicten en probleemgedragingen. Een analyse van de op het parket gesignaleerde delicten gepleegd door minderjarigen. Dit artikel behandelt alleen de bevraging van scholieren en de analyse van de delicten, op parketniveau geregistreerd.
Onderzochte groep	De bevraging Van een representatief staal van 4347 leerlingen van het secundair onderwijs in Brussel werd een vragenlijst afgenomen. Van de leerlingen was 86% in België geboren, 66% was van Belgische nationaliteit, 14% was Marokkaans, 9% niet-Belgische Europeaan. Toch had slechts 49% van de ondervraagden een Belgische vader, 21% had een Marokkaanse vader en 13% een niet-Belgische Europese vader. Parketanalyses In de periode april-oktober 1998 werden op het parket in Brussel alle binnengekomen processen verbaal geregistreerd die betrekking hebben op jeugddelinquentie. In totaal gaat het om 2580 dossiers, waarvan er 533 over aangehouden jongeren gaan. De overige 2047 zijn eenvoudige pv's waarover het parket nog een beslissing moet nemen.
Bereik	Lokaal (Brussel)

7. Resultaten

Met betrekking tot de bevraging	Er is een verschil tussen 'leeftijdsgebonden' jeugddelinquentie en delinquentie waarbij het gaat om uitingen van een bepaalde levensstijl, zoals druggebruik. Autochtone jongeren zeggen meer dan jongeren van Marokkaanse afkomst dat zij een wapen dragen, drugs gebruiken en winkeldiefstallen hebben begaan. Het omgekeerde doet zich voor bij autodiefstal, handtas/portefeuille stelen en inbraak. Vertrekkend vanuit de theorie van de maatschappelijke kwetsbaarheid, werd er onderzocht welke individuele factoren de delinquentie kunnen helpen verklaren. Uit de analyses blijkt dat er een duidelijk verschil bestaat tussen de jongeren die in het afgelopen jaar 0 tot 4 verschillende delicten hebben gepleegd, en degenen die er 5 of meer begaan hebben. Delinquentie lijkt het sterkst samen te hangen met 'geschorst zijn op school', 'volledige dag of meer spijbelen', 'weglopen van huis', 'participatie aan groepjes rondhangende jongeren', 'ouders die nooit vragen waar de jongere naartoe gaat', noch 'met wie', 'deelnemen aan risico-activiteiten in de vrije tijd'. Vrijgevochten jongeren die van huis uit geen toezicht ondervinden, veel tijd ongeorganiseerd rondhangen en ernstige tuchtproblemen hebben op school riskeren dus meer in de frequente delinquentie terecht te komen. Met een aantal variabelen is er iets eigenaardigs aan de hand: ze zijn sterk vertegenwoordigd bij de 'veelplegers' en bij de 'geen plegers' terwijl ze in de midden categorie veel minder aanwezig zijn. Het gaat om de variabelen 'allerlaagste sociale stratificatie van vader of moeder', maar ook om 'van Marokkaanse afkomst zijn', 'wonen in kansarme allochtone buurten', en in mindere mate ook 'leerlingen van het beroepsonderwijs'. Deze groep 'kiest' dus als het ware om ofwel zeer conform te blijven, ofwel echt de delinquentie toe te gaan. De sterkte van de samenhangen toont de beslissende impact van de sociaal-economische status en niet van het Marokkaan zijn, noch van de buurt of de onderwijsrichting. Bij jongens en meisjes hangen dezelfde onafhankelijke variabelen samen met delinquentie. De mate van delinquentie kan dus niet door een eenvoudige, rechtlijnige oorzaak verklaard worden. In de sociaal-economisch meest gemarginaliseerde groepen is het risico op meer delinquentie groter, maar dat risico wordt maar gerealiseerd indien de ongunstige status samenvalt met gebrek aan toezicht door de ouders, zware tuchtproblemen op school en ongeorganiseerd rondhangen met peers.
Met betrekking	De grote meerderheid bestaat uit jongens. Meisjes zijn wel sterker vertegenwoordigd in de

tot de parketanalyses	categorie 'statusdelicten'. Een opvallende vaststelling is dat de twee sterk gemediatiseerde delicten als geweld en drugsgebruik en -verkoop beperkt blijven. Er werd tevens onderzocht welke elementen uit het dossier meespelen in de beslissing van de politie om de minderjarige te laten gaan dan wel aan te houden. De zwaarst wegende onafhankelijke variabele in de richting van aanhouding is 'afkomst Marokkaan'. Ook de Marokkaanse nationaliteit speelt een rol. Het lijkt veeleer het uiterlijk te zijn en de vreemde naam die het verschil maken, dan de identiteitskaart. De kans om opgepakt te worden is ook hoger na een diefstal met geweld, of indien het geverbaliseerd misdrijf in groep is gepleegd. Ook voor elke delictsoort afzonderlijk bleek telkens weer dat de 'Marokkaanse afkomst' een sterke verhoging van het aanhoudingsrisico inhoudt. De auteurs reiken een verklaring aan voor het stereotype beeld dat allochtonen omwille van hun etniciteit meer in de ernstige delinquentie terecht komen.
--------------------------	--

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/

9. Beleidsaanbevelingen

Nee

10. Samenvatting

Op basis van de resultaten van een eerder ondernomen 'verkenningsonderzoek', wordt in dit onderzoek de stadsdelinquentie nader bekeken. Met de theorie van de maatschappelijke kwetsbaarheid in het achterhoofd, werd een breed spectrum van methoden opgezet. Om gegevens te verzamelen maakte men gebruik van cartografische analyses, een inventaris van recreatiemogelijkheden voor jongeren, observaties en gesprekken met bevoorrechte getuigen en met jongeren in twee geselecteerde buurten, een zeer brede bevraging van 4347 scholieren in het secundair onderwijs in Brussel en een analyse van de op het parket gesignaleerde delicten gepleegd door minderjarigen.

In dit artikel werden enkel de resultaten van de bevraging en de parketgegevens besproken.

Dit onderzoek bevestigt in de eerste plaats de bevindingen van andere onderzoeken. Een eerste aspect betreft het bestaan van 'gewone' leeftijdsgebonden delinquentie. Tevens werd de dominantie van de jongens in de delinquentie bevestigd, net zoals de aanwezigheid van een kleinere groep van ernstiger en frequenter delictplegers. Bovendien wijst het onderzoek op het belang van maatschappelijke en sociaal-culturele factoren in het ontstaan van deze probleemgroep.

Dit laatste aspect wordt door de onderzoekers uitgedrukt in de theorie van de maatschappelijke kwetsbaarheid. Bij dit aspect komen twee opvallende vaststellingen naar voren: de etniciteit lijkt veel minder zwaar door te wegen dan de maatschappelijke en de sociaal-culturele aspecten. Niettegenstaande is er sprake van een scheefgetrokken aanhoudingspatroon door de politie in Brussel, ten nadele van jongeren van Marokkaanse afkomst. Een tweede vaststelling omvat het volgende: 'probleemsituaties' lijken niet lineair te leiden naar systematische jeugddelinquentie. Slechts een klein deel van de jongeren in deze situaties gaat inderdaad de delinquentie toe op maar een groot deel signaleert merkelijk minder delinquentie dan de doorsnee leerling van het secundair onderwijs.